

Szkoła Podstawowa nr 1
w Cieszynie

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1
W CIESZYNIE**

ROK SZKOLNY 2016/2017

„Ludzkość powinna dać dziecku to, co ma najlepszego”

Wychowanie jest procesem obejmującym wszystkie sfery życia człowieka. Głównym celem jest wszechstronny rozwój osobowości ucznia. Wspieranie go w prawidłowym rozwoju intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym.

Nauczyciele wychowawcy i rodzice są odpowiedzialni za stwarzanie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia, do rozwijania pasji i talentów, do tego by potrafili umiejętnie kształtować siebie jako człowieka kulturalnego i otwartego na piękno, dobro i prawdę. Program wychowawczy wykorzystuje metody wychowawcze dostosowane do potrzeb i możliwości dzieci. W codziennej pracy staramy się kształtować umiejętność współistnienia i współdziałania w grupie rówieśniczej i społecznej poprzez wspólną naukę, zabawę oraz wybór właściwych form spędzania czasu wolnego, do rozbudzania własnych pasji i zachęcania do aktywności badawczej, wyrażania własnych myśli i przeżyć.

Szkoła buduje swoisty rytuał związany z cyklicznymi uroczystościami, świętami narodowymi, patriotycznymi i lokalnymi, którego wartość wychowawcza jest ogromna, gdyż towarzyszy uczniowi przez cały rok szkolny.

Szkoła stara się, aby każdy uczeń dbał o własne ciało, rozwijał sprawność fizyczną, umiał bronić się przed zagrożeniami współczesnej cywilizacji.

Szkoła stara się umożliwić wszystkim uczniom, bez względu na status materialny rodziny skorzystanie z pełnej oferty wyjazdów na zielone szkoły, wycieczki szkolne, wyjścia do kina i teatru.

Szkoła stara się również diagnozować indywidualne zasoby i talenty uczniów, a następnie, poprzez swoją ofertę edukacyjno-wychowawczą pomagać im samym w odkrywaniu owych zdolności i rozwijaniu pasji.

Program opracowany w oparciu o:

- 1) Konstytucję RP z dnia 17.X.1997r.
- 2) Ustawę o systemie oświaty art. 1, 4, 5, 22, 33, 34 z dnia 7. IX.1991r.
- 3) Kartę Nauczyciela art. 6
- 4) Konwencję o prawach dziecka
- 5) Statut SP - 1 w Cieszynie

Uchwała Rady Pedagogicznej nr 15/IX/2016 z dnia 13.09.2016 r.

6) Obserwacje, sondaż, konsultacje z rodzicami

7) Podstawa programowa

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej wspierają obowiązki rodziców, mających prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. W swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych kierują się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, poszanowaniem godności osobistej ucznia. Dążą do wszechstronnego rozwoju dziecka jako nadrzędnego celu pracy edukacyjnej. Dostosowują przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności i postaw uczniów do naturalnej aktywności dzieci, umożliwiają im poznawanie świata; wspomagają samokształcenie się; inspirują ich do wyrażania własnych myśli i przeżyć; rozbudzają ciekawość poznawczą oraz motywują do dalszej edukacji.

Nadrzędnym celem pracy wychowawczej szkoły jest wszechstronny rozwój osobowości dziecka i przygotowanie go do życia w społeczeństwie; wychowanie dziecka świadomego dokonywanych wyborów i gotowego do samodzielnego rozwoju.

Szkoła tworzy klimat miłości do rodziny, małej i wielkiej Ojczyzny, uczy otwarcia na innych i odpowiedzialności za społeczność, której dziecko jest członkiem. Oprócz zadań wychowawczych szkoła wykonuje również zadania opiekuńcze, profilaktyczne oraz wyrównujące szanse edukacyjne uczniów.

Szkoła stara się umożliwić wszystkim uczniom, bez względu na status materialny rodziny, skorzystanie z pełnej oferty wyjazdów na zielone szkoły, wycieczki szkolne, wyjścia do kina i teatru.

W pracy wychowawczej i dydaktycznej współdziałają zintegrowani przez dyrektora wszyscy nauczyciel. W realizacji szkolnego programu wychowawczego współuczestniczą:

- Pedagog Szkolny, Psycholog, Logopeda
- Samorząd Uczniowski,
- Rada Rodziców,
- pielęgniarka,
- placówki użyteczności publicznej
- bibliotekarz.

Cele wychowawcze Szkoły Podstawowej nr 1:

- 1) Uspołecznienie szkoły poprzez zwiększenie wpływu rodziców na działanie szkoły.
- 2) Przygotowanie młodzieży do działań na rzecz społeczeństwa oraz poszanowanie zasad demokracji.
- 3) Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.
- 4) Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach.
- 5) Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.
- 6) Wspieranie rozwoju dziecka młodszego w związku z obniżeniem realizacji obowiązku szkolnego
- 7) Działanie na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów

W celu realizacji tych zadań nauczyciele:

- kształtują umiejętności współistnienia i współdziałania w grupie rówieśniczej i społecznej przez wspólną naukę, zabawę i wybór właściwych form spędzania wolnego czasu,
- uczą budowania obrazu własnej osoby w oparciu o rzetelną samoocenę, szacunku dla siebie samego,
- obowiązkowo uczestniczą w wywiadówkach by służyć radą i pomocą rodzicom,
- konsekwentnie wymagają dzienników ucznia i wpisują oceny,
- otrzymują pomoc od pedagoga szkolnego poprzez pogadanki związane z dyscypliną, uzależnieniami i innymi problemami wychowawczymi,
- uczą poszanowania praw człowieka i podstawowych jego swobód – zapoznają dzieci z ich prawami .
- podczas lekcji nauczyciele podejmują tematykę zdrowego stylu życia, organizacji pracy oraz czasu wolnego uczniów,
- pełnienie dyżurów ze zwróceniem uwagi na miejsca newralgiczne tj. toaleta i szatnia.
- zapewnienie uczniom na terenie szkoły odpowiednich warunków do nauki biorąc pod uwagę możliwości fizyczne i psychiczne dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci sześciolletnich
- uwrażliwienie uczniów klas starszych na potrzeby dzieci sześciolletnich,
- zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa w szkole ze zwróceniem szczególnej uwagi na dzieci sześciolletnie, omawianie regulaminów pracowni, drogi ewakuacyjnej w szkole,
- wyrabianie nawyku zachowania przez uczniów zasad bezpieczeństwa,

- nauczyciele rozwijają zainteresowania czytelnicze wśród uczniów (lekcje wychowawcze, biblioteczne, j. polskiego),
- przestrzegają uaktualnionego systemu nagród i kar obowiązującego w szkole,
- wykorzystują komputery i programy komputerowe w formach i metodach pracy na lekcji i w czasie zajęć pozalekcyjnych (tablice multimedialne),
- kształtują pozytywne postawy społeczne i promują bezpieczne zachowania,
- kształtują więzi z krajem ojczystym, uczą poszanowania dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji (innowacje)
- na bieżąco są aktualizowane informacje o zajęciach dodatkowych na gazetkach szkolnych i stronie internetowej szkoły.

Zadania pedagoga szkolnego:

- rozpoznaje warunki życia i nauki uczniów wymagających szczególnej opieki,
- organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno- pedagogicznej dla uczniów, nauczycieli i rodziców,
- wspiera wychowawców w realizacji programu wychowawczego i programu profilaktycznego,
- działa na rzecz zorganizowania pomocy materialnej uczniom znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej,
- podejmuje dziania w celu przeciwdziałania skrajnym przypadkom niedostosowania społecznego,
- na bieżąco współpracuje z dyrekcją Radą Pedagogiczną i instytucjami wspierającymi szkole w działaniach opiekuńczo wychowawczych,
- monitoruje realizację obowiązku nauki uczniów przez uczniów,
- organizuje oraz prowadzi szkolenia, warsztaty dla uczniów oraz rodziców.

Stosowane formy pracy:

- praca w zespołach zadaniowych,
- praca w grupach,
- praca indywidualna.

Metody pracy:

- gry i zabawy,
- dyskusje w grupie,
- scenki rodzajowe, spektakle teatralne
- twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna dzieci,
- gry dramatyczne,
- ćwiczenia umiejętności,
- projektowanie dokumentów,
- symulacje,
- wycieczki tematyczne, turystyczno- krajoznawcze,
- samoocena uczniów (uczniowie nauczycielami).

System monitoringu wizyjnego:

W szkole funkcjonuje system wizyjnego monitoringu szkolnego. System stanowi integralny element zapewnienia całościowego i optymalnego procesu nauki wychowania oraz zapewnienia bezpieczeństwa.

zgodnie z przyjętym programem wizyjnego monitoringu szkolnego na terenie SP1:

- 1) wprowadzono oznaczenie budynku szkolnego tabliczkami informacyjnymi z napisem „obiekt monitorowany”,
- 2) zgłoszono szkolny system monitoringu CCTV do Komendy Policji,
- 3) określono zasady wykorzystania zapisów z monitoringu do realizacji misji wychowawczej nad którymi kontrolę sprawuje pedagog szkolny.

Zapisy z systemu monitoringu szkolnego wykorzystane zostaną w szczególności w celu wyeliminowania przejawów oraz wyciągnięcia konsekwencji wobec uczniów i osób winnych nie regulaminowych oraz niezgodnych z prawem zachowań na terenie SP1. O udostępnieniu zapisu z kamer systemu monitoring szkolnego decyduje każdorazowo dyrektor szkoły lub upoważniony przez dyrektora inny pracownik. Monitoring działa na zasadzie analizy zarejestrowanych zdarzeń.

CELE I ZADANIA NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH EDUKACYJNYCH:

Klasa I - dziecko znajduje swoje miejsce w grupie i prezentuje siebie na forum klasy i środowiska rówieśniczego,

Klasa II - zna normy dobrego zachowania i według nich postępuje, przyjmuje różne role

w grupie i czuje się za nie odpowiedzialny,

Klasa III - umie zachować się w niektórych sytuacjach trudnych, a w razie większych problemów, potrafi ze swoimi potrzebami zwrócić się do właściwych osób.

Klasa IV - dziecko wie jak komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi, odróżnia zachowanie uległe, agresywne i asertywne,

Klasa V - zna swoje mocne i słabe strony, potrafi nad nimi pracować, rozwija w sobie ciekawość poznawczą,

Klasa VI - potrafi planować działanie i przewidzieć jego skutek, określa własne cele życiowe i dąży do ich osiągnięcia, rozpoznaje wartości moralne, dokonuje własnych wyborów, zna swoje prawa.

SFERY DZIAŁALNOŚCI WYCHOWAWCZEJ SZKOŁY

I Powinności wychowawców klasowych:

- modernizowanie szkolnego programu wychowawczego zgodnie z zachodzącymi zmianami w społeczności szkolnej i lokalnej,
- określanie potrzeb i oczekiwań uczniów i rodziców – na podstawie bieżącej ewaluacji,
- określenie zasad zachowań asertywnych oraz ich identyfikacji,
- dbałość o wszechstronny rozwój osobowości dziecka, poczucie bezpieczeństwa i godności, oraz wychowania się w atmosferze życzliwości, bezpieczeństwa moralnego i materialnego,
- otaczanie szczególną opieką dzieci nie mające rodziny albo nie mające dostatecznych środków do życia,
- budowanie zespołu klasowego – jako grupy, która zna ważne wartości społeczne,
- rozwiązywanie problemów w zespole klasowym,
- organizowanie cyklicznych spotkań z rodzicami i prawnymi opiekunami, wpływających w atmosferze serdeczności, zrozumienia i dobrej komunikacji; zapoznanie rodziców z pracownikami szkoły i organizacją szkoły, z planami i regulaminami szkoły,...
- diagnozowanie, analiza i pomoc w rozwiązywaniu zagrożeń środowiskowych i niepowodzeń szkolnych,
- współpraca z innymi nauczycielami, pedagogiem szkolnym, psychologiem
- współpraca z instytucjami społecznymi,
- opieka nad pracami samorządu klasowego,

- dbałość o estetykę i wyposażenie sali lekcyjnej,
- organizowanie imprez klasowych (dyskoteki, wigilijki, wycieczki tematyczne i turystyczno– krajoznawcze, rajdy, wyjścia do muzeum, kina, teatru, na wystawy, itp.),
- współorganizowanie imprez szkolnych (pasowanie na ucznia, akademie, szkolne konkursy, piknik, karnawał, itp.),
- uczestniczenie wraz z uczniami w imprezach i uroczystościach miejskich i ogólnopolskich.

II Działania doraźne i okolicznościowe:

kalendarz imprez szkolnych (załącznik nr 1), współpraca z Samorządem Uczniowskim oraz bieżąca współpraca z instytucjami kulturalno-oświatowymi, samorządem terytorialnym.

III Tradycyjne imprezy i zwyczaje:

- od roku 2008 udział w akcji „Mleko z klasą”, „Owoce i warzywa w szkole”
- organizowanie „Olimpiady Wiosennej”,
- coroczne przeprowadzanie alarmu próbnego,
- nauka przeprowadzania pierwszej pomocy przed-medycznej, fluoryzacja
- prowadzenie zajęć gimnastyki korekcyjnej oraz instruktaży ćwiczeń domowych,
- działanie klubu „Wiewiórka” oraz szkolnego koła PCK,
- w klasach pierwszych realizowanie tematów związanych z „Bezpieczną drogą do szkoły”,
- pasowanie na ucznia,
- udział w wycieczkach dydaktycznych i turystyczno – krajoznawczych, w rajdach młodzieżowych,
- akademie z okazji: rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego, Dnia KEN, Święta Niepodległości, 3 – Maja, Dnia Dziecka, powitania jesieni, zimy, wiosny, lata, Dnia Babci i Dziadka, , Dnia Matki i Ojca,
- organizacja „zielonej szkoły”,
- dyskoteki klasowe i szkolne, zabawy „andrzejkowe”, mikołajkowe, wigilijka szkolna,
- Szkolny Festiwal Piosenki,
- Piknik rodzinny, bal karnawałowy,
- konkursy: plastyczne, matematyczne, ortograficzne, recytatorskie, języka angielskiego...
- udział w akcji „Sprzątanie Świata”,

- szkolenie i egzamin na kartę rowerową w ramach wychowania komunikacyjnego i akcji „Bezpieczeństwo na drodze”,
- redagowanie szkolnej gazetki „Nowinki nie tylko z Jedyńki” (Samorząd Uczniowski),
- stała współpraca z teatrem, udział w „Szkolnej Ławce Artystycznej”,
- współpraca i udział w Konkursie Wiedzy o Ziemi Cieszyńskiej,
- udział członków kółka szachowego w Wojewódzkiej Międzyszkolnej Lidze Szachowej,
- udział w cieszyńskim międzyszkolnym Przeglądzie Zespołów Artystycznych,
- warsztaty zainteresowań i półkolonie podczas przerwy semestralnej i wakacji (sportowe, komputerowe, turystyczno – krajoznawcze, teatralne, szkolnych liderów, regionalne, dziennikarskie, plastyczne, muzyczne),
- Dzień Biblioteki (okazjonalne quizy i konkursy),
- konkursy czytelnicze,
- lekcje biblioteczne,
- stała współpraca z Biblioteką Miejską,
- udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”,
- udział w akcji „Czytanie nad Olzą”,
- Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia,
- udział w zawodach sportowych na szczeblu miejskim, powiatowym, wojewódzkim,
- udział w programie „Trzymaj formę”,
- udział w obchodach rocznicy wybuchu II Wojny Światowej, Dnia Niepodległości,
- uroczystościach pod Wałką, Święta 3- Maja, Święta Trzech Braci,
- wycieczki klasowe w Beskid Śląski i Żywiecki, w Pieniny, do Krakowa ...
- prowadzona jest kronika szkoły,
- strona internetowa szkoły.

W szkole działają kółka zainteresowań: szachowe, teatralne, sportowo– rekreacyjne, muzyczne, plastyczne, sportowe, krajoznawczo-turystyczne, matematyczne. Szkoła prowadzi zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w ramach wyrównywania szans edukacyjnych uczniów.

IV Współpraca wychowawcza z samorządem terytorialnym

Szkoła współpracuje i jest wspierana przez Wydział Edukacji i Kultury Urzędu Miejskiego w Cieszynie. Współpraca ta przyjmuje następujące formy:

- udział w uroczystościach miejskich i ogólnopństwowych organizowanych przez Urząd

Miejski w Cieszynie:

- 1 września rocznica wybuchu drugiej wojny światowej,
- Dzień Niepodległości,
- Uroczystości pod Wałką,
- Rocznica Konstytucji 3 Maja,
- udział w akcjach, imprezach i konkursach organizowanych przez Urząd Miejski w Cieszynie i inne placówki kulturowo– oświatowe:
- Rajd Młodzieżowy,
- Międzyszkolny Przegląd Zespołów Artystycznych.

V Współpraca wychowawcza z rodzicami poprzez tworzenie warunków zachęcających do dialogu:

- cykliczne spotkania dyrekcji, wychowawców i nauczycieli z rodzicami,
- -współtworzenie z rodzicami programu wychowawczego szkoły
- doraźne spotkania na życzenie rodziców i w przypadku wystąpienia trudności wychowawczych i problemów w nauce,
- stałe dyżury i konsultacje nauczycieli dla rodziców i uczniów,
- współpraca z rodzicami w organizacji imprez szkolnych:
  - akademie szkolne,
  - wycieczki klasowe,
  - piknik rodzinny, bal karnawałowy,
  - inne imprezy szkolne,

Rodziców i prawnych opiekunów uczniów reprezentuje w szkole Rada Rodziców wybierana przez rodziców. Rada posiada własny regulamin.

VI Ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczego

OBSZAR : efekty działalności wychowawczej i opiekuńczej szkoły.

PRZEDMIOT EWALUACJI : Szkolny Program Wychowawczy.

KRYTERIA: realizacja, aktualizacja, udział rodziców w tworzeniu, zgodność z przepisami prawa , znajomość.

Uchwała Rady Pedagogicznej nr 15/IX/2016 z dnia 13.09.2016 r.

PYTANIA KLUCZOWE;

1. Jakie akty prawne wskazują konieczność realizacji programu wychowawczego we współpracy z rodzicami?
2. Jaka jest znajomość głównych celów i zadań wychowawczych szkoły wśród rodziców i nauczycieli?
3. Jak realizowany jest w szkole program wychowawczy?
4. W jaki sposób dokumentuje się realizację zadań wychowawczych?
5. Jakie są efekty działań wychowawczych?
6. W jaki sposób rodzice uczestniczą w działaniach wychowawczych szkoły?
7. Jak realizowany jest w szkole program wychowawczy?

CEL: REALIZACJA W SZKOLE AKTUALNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO WE WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI.

Określenie harmonogramu :

- zawiera zadania
- czas wykonania /marzec /
- odpowiedzialne osoby

Zbieranie danych:

- przeprowadzenie rozmów
- analiza dokumentów, opinii
- ankietowanie

Podsumowanie:

- wnioski , które odpowiadają na pytania kluczowe
- określenie słabych/mocnych stron
- raportowanie/kwiecień /
- prezentacja Radzie Pedagogicznej/czerwiec/
- prezentacja dla rodziców/wrzesień /
- prezentacja dla uczniów/czerwiec /

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH W KLASIE PIERWSZEJ

Cel wychowawczy: Dziecko znajduje swoje miejsce w grupie i zgodnie w niej działa

Efekty działań wychowawczych

- Uczeń ma poczucie przynależności do klasy
- Współdziała w klasie i grupie rówieśniczej
- Współtworzy i respektuje normy grupowe
- Doświadcza współzależności i współodpowiedzialności za działania grupy
- Poznaje swoje korzenie

Cele operacyjne	Zadania	Odpowiedzialni	Sposób ewaluacji
1. Poznajemy się przez naukę, zabawę i imprezy	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczymy w grach i zabawach integracyjnych • Organizujemy i bierzemy udział w uroczystościach klasowych, szkolnych oraz środowiskowych (pasowanie na ucznia, andrzejki, mikołajki, wigilijka, imieniny, urodziny, wycieczki, wyjścia do kina, teatru, MDD, festyn szkolny) 	wychowawcy, rodzice, samorząd szkolny	obserwacje, analiza dokumentów
2. Współpracujemy w grupach zadaniowych	<ul style="list-style-type: none"> • Kochamy przyrodę <ul style="list-style-type: none"> - dbamy o kwiaty w klasie - tworzymy kącik przyrody - dokarmiamy ptaki zimą • Jesteśmy przyjaciółmi książki <ul style="list-style-type: none"> - gromadzimy książki i czasopisma 	uczniowie, rodzice, wychowawcy, bibliotekarz	obserwacje, rozmowy, analiza wytworów dzieci

	<ul style="list-style-type: none"> - dzielimy się wrażeniami po przeczytaniu książek lub czasopism -przedstawiamy bohaterów oraz wydarzenia w pracach plastycznych (np. mapy mentalne) -potrafimy ocenić postępowanie bohaterów • Dbamy o porządek -potrafimy utrzymać porządek w tornistrze, na ławce, w klasie, w szkole -segregujemy odpady 		
3. Prezentujemy się dla innych	<ul style="list-style-type: none"> • Ekspresja <ul style="list-style-type: none"> -<u>teatralna</u>: inscenizacje, przedstawienia teatralne, drama, konkurs recytatorsko- aktorski „Bawimy się słowami” -<u>plastyczna</u>: wystawy prac plastycznych, udział w konkursach plastycznych -<u>muzyczna</u>: koncert pieśni cieszyńskich 	wychowawcy, rodzice, uczniowie	analiza wytworów, rozmowy
4. Żyjemy zdrowo i bezpiecznie	<ul style="list-style-type: none"> • Znamy zasady bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię • Wiemy jak zachować się 	wychowawcy, policjant , pielęgniarka, pedagog szkolny	obserwacje, rozmowy, analiza dokumentów

	<p>w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafimy zadbać o higienę • Spędzamy wolny czas na świeżym powietrzu • Wiemy gdzie bawić się bezpiecznie • Wiemy, że należy zdrowo się odżywiać 		
5. Poznajemy najbliższą okolicę	<ul style="list-style-type: none"> • Poznajemy swoje miasto podczas spacerów, gromadzimy ciekawostki, tworzymy gazetkę ścienną 	wychowawcy, rodzice, uczniowie	analiza wytworów, rozmowy

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH W KLASIE DRUGIEJ

Cel wychowawczy: Dziecko zna i stosuje normy dobrego zachowania, efektywnej pracy i komunikowania się z innymi.

Efekty działań wychowawczych

- Uczeń szanuje dorosłych i inne dzieci, potrafi im to okazać
- Nawykowo stosuje zwroty grzecznościowe
- Zna i szanuje symbole narodowe i regionalne
- Zna i stosuje pojęcia: systematyczność, obowiązkowość i punktualność

Cele operacyjne	Zadania	Odpowiedzialni	Sposób ewaluacji
1. Poznajemy i stosujemy zasady dobrego	<ul style="list-style-type: none"> • Przypominamy regulamin zachowania i bezpieczeństwa w szkole 	wychowawcy, rodzice, uczniowie	analiza zachowania, samoocena

zachowania, obowiązkowości, systematyczność i i punktualności	<ul style="list-style-type: none"> Znamy swoje obowiązki, systematycznie przygotowujemy się do zajęć, aktywnie w nich uczestniczymy, jesteśmy punktualni i odpowiedzialni 		uczniów
2.Poznajemy zasady zachowania w instytucjach publicznych i stosujemy je	<ul style="list-style-type: none"> Bierzemy udział w różnych imprezach kulturalnych organizowanych przez różne instytucje, strojem i zachowaniem respektujemy przyjęte normy Wiemy jak zachować się w środkach komunikacji, na poczcie, w bibliotece, w kinie, w teatrze 	wychowawcy, uczniowie, rodzice,	obserwacje, ocena zachowania przez nauczyciela , rodziców i pracowników w instytucji
3.Pogłębiany wiedzę o naszym mieście	<ul style="list-style-type: none"> Poznajemy naszą małą ojczyznę: <ul style="list-style-type: none"> wycieczki, spacery po okolicy odwiedzanie miejsc pamięci narodowej (kształtowanie postaw patriotycznych) poznanie legend, zabytków, najważniejszych faktów z historii 	wychowawcy, rodzice	obserwacje analiza wytworów, rozmowy
4. Tworzymy i uczestniczymy w tradycjach szkoły, miasta,	<ul style="list-style-type: none"> Bierzemy udział w uroczystościach i przygotowaniach scenariuszy działań dla różnych imprez (	dyrekcja szkoły wychowawcy, samorząd, rodzice,	obserwacje dokonań uczniów, analiza

regionu i państwa	urodziny, imieniny, Dzień Matki, Ojca, Babci i Dziadka, andrzejki, mikołajki, wigilijka, wiosenna olimpiada sportowa, festyn szkolny, MDD • Bierzemy udział w różnych konkursach na szczeblu szkolnym , miejskim , regionalnym i ogólnopolskim	uczniowie	dokumentów
--------------------------	---	-----------	------------

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH W KLASIE TRZECIEJ

Cel wychowawczy: Dziecko umie zachować się w sytuacjach trudnych

Efekty działań wychowawczych

- Uczeń zna i rozumie pojęcia: norma, prawo, obowiązek, tolerancja, godność
- Dostrzega i akceptuje różnice między ludźmi
- Rozróżnia dobro i zło, odpowiednio reaguje
- Jest świadom swoich mocnych i słabych stron
- Wie, do kogo zwrócić się o pomoc

Cele operacyjne	Zadania	Odpowiedzialni	Sposób ewaluacji
1.Układamy naszą „KONWENCJĘ PRAW DZIECKA”	<ul style="list-style-type: none"> • Wymyślamy i zapisujemy prawa ważne dla dzieci „Burza mózgów” <ul style="list-style-type: none"> ○ Każde dziecko jest osobą jedyną i niepowtarzalną 	wychowawcy, uczniowie	analiza dokumentów

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Każde dziecko jest osobą wolną oraz odpowiedzialną ○ Każde dziecko ma prawo do błędu ○ Każde dziecko nosi w sobie wiele dobrego ○ Każde dziecko jest istotą myślącą i czującą ○ Każde dziecko ma prawo do godności i zachowania intymności ○ Każde dziecko ma prawo do wszechstronnego rozwoju 		
2.Tworzymy”MAPĘ PRZYJACIÓŁ DZIECI”	<ul style="list-style-type: none"> • Odwiedzamy osoby wspomagające uczniów:(pedagog, psycholog, pielęgniarka, bibliotekarz) • Przedstawiamy osoby oraz instytucje pomagające dzieciom oraz sposób dotarcia do nich (telefony, adresy, wyjaśnienie zasad działania telefonu zaufania, i Błękitnej Linii) • Odwiedzamy instytucje, placówki kulturalne 	wychowawcy, rodzice, pedagog	rozmowy, obserwacje,

	<ul style="list-style-type: none"> • Poznajemy swoje korzenie i tradycje rodzinne, tworzymy drzewo genealogiczne 		
3. Uczymy się egzekwować swoje prawa	<ul style="list-style-type: none"> • Prawidłowo oceniamy różne sytuacje <ul style="list-style-type: none"> - gry i zabawy dramowe (odróżnianie dobra i zła w życiu codziennym) • Organizujemy spotkania z pracownikami Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej • Trenujemy umiejętności reagowania w różnych sytuacjach <ul style="list-style-type: none"> - Odgrywamy różne role - jak odmawiać (asertywność) - zły i dobry dotyk 	wychowawcy, pedagog, uczniowie	sondaż wśród uczniów, rodziców, nauczycieli
4. Poznajemy piękno naszego kraju	<ul style="list-style-type: none"> • Organizujemy cykl wycieczek po okolicy: <ul style="list-style-type: none"> - Poznanie oraz docenienie swojego miasta - tworzenie przewodnika po ciekawych miejscach - poznanie ludzi szczególnie 	wychowawcy, rodzice, uczniowie	obserwacje, analiza wytworów

	zasłużonych dla miasta (z przeszłości i z czasów współczesnych)		
--	--	--	--

**RAMOWY PLAN PRACY DO REALIZACJI NA LEKCJACH
WYCHOWAWCZYCH W KLASIE CZWAREJ**

1. Środowisko szkolne:

zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia,
przedstawienie wewnątrzszkolnego systemu oceniania,
wybranie samorządu klasowego,
planowanie organizacji i uczestniczenia w imprezach szkolnych,
dbanie o estetykę wnętrza (dekoracje i okolicznościowe gazetki).

2. Jak się uczyć szybko i skutecznie:

planowanie pracy i ćwiczenie pamięci,
mapy myśli („Mapy twoich myśli” T. Buzan),
higiena pracy umysłowej,
tworzenie klasowego koła pomocy koleżeńskiej.

3. Wychowanie prorodzinne:

ja i moja rodzina,
rola rodziny w naszym kraju i na świecie,
pielęgnowanie tradycji rodzinnych,
jak być wzorowym uczniem i dobrym kolegą,
„Spójrz inaczej” – uczyliśmy się tolerancji,
żadna praca nie hańbi – dyskusja na temat znaczenia pracy w życiu człowieka,
trudna sztuka dyskusji i przekonywania,
jak powstaje plotka „Szkola dobrych manier”.

4. Z kulturą za pan brat:

„cudze chwalicie, swego nie znacie” – zapoznanie się z historią naszego regionu, zapoznanie z dorobkiem kulturowym i artystycznym naszej małej ojczyzny, sławni Cieszyńniacy.

5. W zdrowym ciele zdrowy duch:

higiena i dbanie o własne zdrowie,
przyczyny i skutki nałogów,
sport to zdrowie.

6. Ekologia to się musi udać:

współczesne problemy ekologiczne świata,
sposoby składowania i utylizacji odpadów,
gospodarka zasobami naturalnymi nieodnawialnymi,
wykorzystanie zasobów odnawialnych (wiatru, wody, słońca),
gromadzenie i wykorzystywanie surowców wtórnych,
mali ekolodzy,
zwierzęta nasi przyjaciele.

7. Kształtowanie postaw obywatelskich:

jesteśmy Polakami,
dawne i współczesne pojęcie patriotyzmu,
poszanowanie symboli i tradycji narodowych,
uczestniczenie w obchodach upamiętniających wydarzenia historyczne regionu i kraju.

8. Rozwijanie osobowości i poczucia swojej wartości:

jaki jestem,
poznawanie i nazywanie swoich uczuć, odczuć, emocji,
każdy jest niezwykły.

**RAMOWY PLAN PRACY DO REALIZACJI NA LEKCJACH WYCHOWAWCZYCH
W KLASIE PIĄTEJ**

1. Szkoła i jej środowisko:

powakacyjne zmiany w budynku,
wybór samorządu klasowego,
regulamin szkoły, prawa i obowiązki ucznia, wewnętrzny system oceniania,
nasza kronika, dbamy o salę, gazetki,
udział i organizowania imprez szkolnych.

2. Szybka i efektywna nauka:

jak się uczyć: indywidualnie czy grupowo (dyskusja),
efektywne powtarzanie (ćwiczenia),
higiena pracy umysłowej w domu i w szkole (realia, a warunki optymalne),
konieczność dokonywania samokontroli w organizacji dnia (*wg zasady: najpierw lekcje, później zabawa, nie zmieniaj kolejności, bo tracisz przyjemność zarówno zabawy jak i nauki*),
umiejętność wprowadzania korekty w planie dnia.

3. Przygotowanie do życia:

czy potrzebna jest rodzina,
drzewko genealogiczne – szukanie korzeni,
rodzeństwo nie musi być utrapieniem,
co scala rodzinę: wspólna praca, zabawa, święta rodzinne, hobby,
kolega, koleżanka, przyjaciel, przyjaciółka – przejawy prawdziwej przyjaźni,
zawody godne najwyższego szacunku,
egoizm jedną z najgorszych wad człowieka (obowiązki zdolnych uczniów),
własna i cudza agresja,
umiejętność słuchania cudzych racji,
sztuka przekonywania i dyskusji,
tolerancja (płci, wyznań, grup etnicznych itd.),
jak powstaje plotka – skarżyć czy nie,
grzeczność na co dzień.

4. Kształtowanie nawyków kulturalnych:

zainteresowanie historią kultury rejonu,
współczesne wydarzenia kulturalne w Cieszynie (kino, teatr, wystawy, imprezy plenerowe),

pielęgnowanie tradycji rodzinnych, państwowych,
książki, czasopisma – kupować czy wypożyczać.

5. Wychowanie prozdrowotne:

codzienna troska o swoje zdrowie (pielęgniarka),
przyczyny i skutki nałogów (filmy edukacyjne, pedagog),
wolny czas: gry i zabawy na wolnym powietrzu, czy telewizor i komputer muszą być
wrogami naszego organizmu, kiedy można powiedzieć, że sport to zdrowie.

6. Kształtowanie postaw proekologicznych:

odpady, a śmieci (składowanie, niszczenie),
sposoby wykorzystania surowców wtórnych,
jak realizujemy hasło „Szanuj przyrodę”,
zwierzęta nasi przyjaciele.

7. Kształtowanie postaw obywatelskich:

pojęcie patriotyzmu – dawne i współczesne,
przejawy współczesnego patriotyzmu dzieci i dorosłych (uczestnictwo w obchodach świąt
związanych z historią Ojczyzny).

8. Zagadnienia sprzyjające tworzeniu własnej wartości:

gry dramatyczne pokazujące uczucia charakterystyczne dla dziecka w danej sytuacji np.
Jesteśmy na niby ..., I co ja z sobą zrobię, Jaki / jaka jestem?
sporządzenie mapy mentalnej JA z zaznaczeniem swoich mocnych cech charakteru oraz tych,
nad którymi trzeba jeszcze popracować,
spisanie Księgi Marzeń i celów każdego ucznia indywidualnie, klasy, szkoły,
uczeń o jakim się marzy – symulacje autoprezentacji w formie słownej, plastycznej ze
szczególnym uwzględnieniem pozytywów.

RAMOWY PLAN PRACY DO REALIZACJI NA LEKCJACH WYCHOWAWCZYCH
W KLASIE SZÓSTEJ

1. Szkoła i jej środowisko:

powakacyjne zmiany w budynku,
wybór samorządu klasowego,
zagospodarowanie sali lekcyjnej (upiększanie kwiatami, wykonanie gazetek),
znaczenie uroczystości w życiu społeczności uczniowskiej,
co chciałbym zmienić w naszej szkole.

2. Nauka:

co udaje mi się lepiej, co gorzej, co jest moją mocną, a co słabą stroną,
jak sprawnie odrabiać lekcje (właściwe wykorzystanie czasu na naukę),
higiena pracy umysłowej w domu i w szkole,
organizowanie pomocy koleżeńskiej,
umiejętność samokontroli w organizacji dnia (najpierw obowiązki potem zabawa).

3. Przygotowanie do życia:

moje miejsce w rodzinie (praca i obowiązki jej członków),
co to jest stres, jak sobie z nim radzić,
asertywna postawa wobec innych,
akceptacja siebie drogą akceptacji innych,
koleżeństwo, a przyjaźń – podobieństwo i różnice,
wyrabiamy sobie silną wolę,
własna i cudza agresja,
każdy dla każdego jest dobrym kolegą,
dziecko, a dorosły (nasze kontakty z rodzicami, szacunek dla dorosłych),
pamiętajmy o najbliższych i przyjaciółach (urodziny, imieniny, Dzień Matki,...) czyli, jak
sprawić komuś radość.

4. Kształtowanie nawyków kulturalnych:

czy znasz swoje rodzinne miasto,
ciekawostki z życia kulturalnego regionu cieszyńskiego,
pielęgnowanie tradycji rodzinnych i państwowych,
nasze ulubione czasopisma, książka twoim przyjacielem.

5. Wychowanie prozdrowotne:

kultura spożywania posiłków,
żywność, która dodaje mi sił,
co to jest AIDS,
czy telewizor lub komputer jest szkodliwy dla zdrowia,
jestem także odpowiedzialny za swoje zdrowie (pielęgniarka).

6. Kształtowanie postaw proekologicznych:

co to jest ekologia,
segregacja śmieci, utylizacja i recykling,
dbajmy o nasze środowisko naturalne,
nasz stosunek do zwierząt.

7. Kształtowanie postaw obywatelskich:

pojęcie patriotyzmu (dawne i współczesne),
uczestniczenie w obchodach świąt narodowych,
sylwetki osób zasłużonych dla środowiska ze szczególnym uwzględnieniem wartości, które uosabiają,
Polska w Europie, wspólne wartości europejskie, poszanowanie praw człowieka, demokracja.

8. Zagadnienia sprzyjające tworzeniu własnej wartości:

sporządzenie mapy mentalnej wraz zaznaczeniem mocnych stron charakteru oraz tych, nad którymi należy pracować,
ustalenie hierarchii celów życiowych,
symulacje autoprezentacji, czyli przedstawienie siebie w formie słownej lub plastycznej,
gry dramatyczne pokazujące cechy osobowe,
gry dramatyczne pokazujące formy zachowań i uczucia charakterystyczne dla każdego dziecka w danej sytuacji np. *jesteśmy na niby*.

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Jak realizowany jest w szkole program wychowawczy? (znajomość programu)

Celem przeprowadzonych ankiet było zebranie opinii i spostrzeżeń na temat funkcjonowania i realizacji programu wychowawczego w szkole. Ankiety zostały przeprowadzone anonimowo wśród 80 losowo wybranych uczniów i rodziców klas II-VI.

Jeżeli chodzi o system współpracy z rodzicami w szkole, z przeprowadzonej ankiety wśród rodziców wynika, że funkcjonuje bardzo dobrze i to w różnych formach: zebrania z rodzicami, imprezy szkolne i klasowe (dyskoteki, uroczystości szkolne i klasowe, festyn), wycieczki, pomoc materialna (wpłaty na Radę Rodziców, pomoc uboższym „paczka świąteczna”). Natomiast żaden rodzic nie brał udziału w szkoleniach w ramach współpracy szkoła – rodzic. Rodzice uważają, że są informowani o postępach, zachowaniu i problemach własnego dziecka, aczkolwiek życzyliby sobie większej regularności w przekazywaniu w/w. Rodzice w 100% zaznajomili się z Szkolnym Programem Wychowawczym szkoły, w większości znają i akceptują oferty zajęć pozalekcyjnych. Niewielki procent uważa jednak, że zajęcia pozalekcyjne nie zawsze są dostępne, bo pokrywają się z godzinami innych zajęć.

Dobrze odbierana jest współpraca ze szkołą i zadowalająca jest również forma przekazywania informacji (wychowawca, uczeń, nauczyciel przedmiotu, plakaty informacyjne).

Spory procent rodziców twierdzi, że systematycznie uczestniczy w zebraniach rodziców. Cenią sobie spotkania indywidualne z wychowawcami i nauczycielami przedmiotu.

Prawie 100% rodziców ma świadomość działania na terenie szkoły pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Z ankiet przeprowadzonych wśród uczniów wynika, że nie zawsze wg nich jest realizowany w szkole Program Wychowawczy (30% - tak, 30% - częściowo, 10% - nie ma zdania). Aż 70% uczniów nie interesuje się problemami omawianymi na lekcjach wychowawczych, 59% twierdzi, że lekcje wychowawcze prowadzone tylko czasami ciekawie, ciekawie 30%.

Większość uczniów (80%) czuje się bezpiecznie w naszej szkole. 70% z nich nie zauważyło jawnej agresji na terenie szkoły. Miejsca wymagające zwrócenia większej uwagi to: korytarz, schody, szatnie, toalety.

Ze swoimi problemami uczniowie najchętniej dzielą się z rodzicami, wychowawcami, nauczycielami, twierdząc, że spotkali się ze zrozumieniem i spełnieniem oczekiwań (87%). 100% uczniów twierdzi, że potrafi prawidłowo planować swój czas nauki i czas wolny. Zdecydowanie najczęściej odpowiedzi wskazywało rodziców, jako osoby które nauczyły ich planować swój czas. Pozostałe osoby twierdziły, że kolega/koleżanka, rodzeństwo lub sami.

Uczniowie naszej szkoły twierdzą, że znają swoje prawa i obowiązki (97%), lecz niewiele osób potrafi je nazwać, wymienić. Potwierdzają również, że zarówno w szkole jak i w domu respektowane są normy społeczne (95%).

Wnioski:

Jeżeli chodzi o efektywność Szkolnego Programu Wychowawczego możemy określić jego mocne i słabe strony:

Mocne strony realizacji SPW:

- uświadomienie uczniom znaczenia świata wartości uniwersalnych i kształcenie nawyku tworzenia swojego świata wartości.
- kształcenie umiejętności, sposobów i metod skutecznego uczenia się i planowania czasu wolnego,
- uczniowie czują się bezpiecznie w szkole,
- nauczyciele i pracownicy szkoły budzą zaufanie uczniów,
- funkcjonuje sprawny system współpracy i informacji nauczycieli z rodzicami,
- u rodziców i opiekunów istnieje świadomość działania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole.

Udoskonalenia wymaga:

- planowanie wraz z uczniami tematyki lekcji wychowawczych z uwzględnieniem Szkolnego Programu Wychowawczego,
- kształtowanie na lekcjach wychowawczych prawidłowego planowania czasu wolnego przez uczniów,
- zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami (forma konkursu: wyłonienie najbardziej lubianych praw i nie lubianych obowiązków, raz w miesiącu lekcja wychowawcza na w/w temat),
- do 1 października dołączenie do teczki wychowawcy tematyki lekcji wychowawczych na dany rok szkolny
- poprawienie bezpieczeństwa w najbardziej newralgicznych miejscach na terenie szkoły (szatnie, toalety, korytarz, schody), poprzez obowiązkowe sprowadzanie uczniów do szatni po ostatniej lekcji,
- organizacja zajęć pozalekcyjnych tak, by były dostępne dla wszystkich zainteresowanych uczniów,
- zorganizowanie szkolenia dla rodziców.

Na wysoki wynik osiągnięcia standardów mają wpływ: działania podejmowane w kierunku stwarzania poczucia bezpieczeństwa dzieciom już od chwili pierwszego kontaktu ze szkołą (od zapisu), który odbywa się w przyjaznej, spokojnej, pełnej zachęty atmosferze; spotkanie dzieci z wychowawcą już w czerwcu w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki i uczestnictwo w pierwszych zajęciach adaptacyjnych; celowe organizowanie uroczystości klasowych, podczas których dzieci nabywają nawyków prawidłowych zachowań i jednocześnie budują się więzi stwarzające poczucie przynależności do grupy i bezpiecznego w niej funkcjonowania; konsekwentna realizacja programu w zakresie nabywania przez uczniów nawyków grzecznościowych i wpajania dzieciom zasad prawidłowych, społecznie akceptowanych zachowań; realizacja kształcenia inteligencji emocjonalnej, dzięki której dzieci lepiej rozwiązują konflikty nie raniąc się wzajemnie, a stosowanie form grzecznościowych jest niezbędnym elementem takiego sposobu rozładowania napięć; uczenie zachowań asertywnych i empatycznych; zaznajamianie uczniów z kodeksem praw i obowiązków oraz aktywność Samorządu Uczniowskiego;

znajomość celów i założeń Szkolnego Programu Wychowawczego przez nauczycieli;
realizacja w procesie wychowawczym treści SPW w oparciu o zaproponowane w nim formy i metody; umiejętność dokonywania ewaluacji swoich działań przez nauczycieli.